

potrzebującym wsparcia. Do tej pory wnioski o dofinansowanie PFRON można było złożyć tylko papierowo. System SOW umożliwia Osobom Niepełnosprawnym i podmiotom działającym na ich rzecz aplikowanie o środki PFRON będące w gestii jednostek samorządowych za pomocą internetu. Dzięki nowoczesnej platformie informatycznej można uzyskać informację na temat wsparcia dostępnego z PFRON, a następnie wypełnić, podpisać i złożyć wniosek, dokonać ewentualnych wyjaśnień i uzupełnień, podpisać umowę oraz rozliczyć dofinansowanie. Aby osoba z niepełnosprawnością (a także osoba lub podmiot działający na jej rzecz) mogła złożyć wniosek o dofinansowanie drogą elektroniczną, jednostka Samorządowa z jej powiatu musi przystąpić do platformy informatycznej systemu SOW. Za pomocą tabletu z dostępem do mobilnego internetu, przekazanego przez PFRON, będzie można złożyć wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu załączając niezbędne dokumenty w formie elektronicznej. Na urządzeniach mobilnych użytkownicy będą mieli też bezpośredni dostęp do narzędzi wspierających sam system SOW, a są to przede wszystkim: kreator, który pomoże w dookreśleniu, jakie warunki należy spełnić, aby z oferowanej pomocy skorzystać i przekieruje bezpośrednio do odpowiedniego wniosku w systemie. Dzięki informatorowi dostępnemu z tabletu będzie można uzyskać szczegółową wiedzę o dostępnych rodzajach wsparcia dla osób niepełnosprawnych, instytucji i przedsiębiorców. Z kolei, na portalu SOW zapoznamy się m.in. z harmonogramem, ważnymi wydarzeniami i treściami ważnymi z punktu widzenia beneficjentów. Tablety przekazywane były nieodpłatnie w ramach projektu. PFRON zakupił urządzenia wraz z bezprzewodowym dostępem do Internetu ze środków projektu. **Tutejszy Ośrodek otrzymał 2 tablety.**

Program Aktywizacja i Integracja 2018

Ośrodek Pomocy Społecznej w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy realizował działania w zakresie aktywizacji i integracji skierowane do osób bezrobotnych z III profilem. Założeniem działań było zwiększenie poziomu zaangażowania w samodzielne poszukiwanie pracy, gotowości dostosowania się do wymagań rynku pracy oraz gotowości do współpracy z powiatowym urzędem pracy, innymi instytucjami rynku pracy lub pracodawcami. Z terenu gminy Sępólno Krajeńskie uczestniczyło 9 osób bezrobotnych, a program ukończyło 7 osób. Po ukończeniu Programu Aktywizacja i Integracja osoby bezrobotne zmieniły swój profil na II.

4. Prace społecznie użyteczne

Osoba kierowana do prac społecznie użytecznych musi być nie tylko bezrobotna, ale także korzystać ze świadczeń pomocy społecznej. Może to być także członek rodziny korzystającej z pomocy społecznej. Ośrodki Pomocy Społecznej po wcześniejszym zapoznaniu się z sytuacją bytową świadczeniobiorców tworzą listę osób odpowiednich do wykonywania prac

społecznie użytecznych. Świadczeniobiorca pomocy społecznej może zostać skierowany do prac społecznie użytecznych w miejscu zamieszkania lub w miejscu pobytu.

Maksymalna liczba godzin prac wynosi 10 godzin tygodniowo. Osoba zachowuje status osoby bezrobotnej – pozostaje zarejestrowana jako bezrobotna. Za wykonywaną pracę otrzymuje świadczenie pieniężne w wysokości ustalonej przez gminę. Czas wykonywania prac to zazwyczaj niecały rok kalendarzowy. Miejscem wykonywania prac porządkowych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie są tereny wiejskie, może to być na przykład: świetlica wiejska i tereny zielone, place zabaw, teren miasta, na obszarze którego wykonuje się ww. prace.

Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji zawodowej, kształtują postawy i przywracają zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. Przy okazji dyscyplinują osobę bezrobotną, gdyż odmowa pracy na rzecz gminy może skutkować ograniczeniem lub odmową udzielenia pomocy świadczonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

W roku 2018 świadczenie prac społecznie użytecznych było przez **22 osoby bezrobotne** na terenie 23 sołectw oraz na Osiedlu Nr 1 i 2 oraz na terenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Kr. Na ten cel wydatkowano kwotę **19 864,48 zł**.

W sierpniu 2018 roku podpisano porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w sprawie realizacji **Programu Aktywizacja i Integracja 2018**, w ramach którego skierowano 9 osób do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie 5 sołectw oraz na Osiedlu Nr 1 i 2 oraz na terenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim. Na powyższe zadanie wydatkowano kwotę **1 719,76 zł**.

Łącznie na wypłatę świadczenia z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych wydatkowano kwotę **21 584,48 zł**.

5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018

Program jest zapisem działań, które są realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Gmina od wielu lat prowadzi szereg inicjatyw mających na celu zapobieganie negatywnym zjawiskom alkoholizmu. Podejmowane działania adresowane są do całej społeczności gminnej:

- ✚ zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób współuzależnionych,
- ✚ udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- ✚ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć

- sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- ✚ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - ✚ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

5.1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane są zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim, w szczególności:

- ✚ podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- ✚ kierowanie osób na badanie diagnostyczne w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
- ✚ przeprowadzanie kontroli w placówkach handlowych i lokalach gastronomicznych.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów z zakresu narkomanii należy do zadań samorządu gminnego. Działania służące prowadzeniu profilaktyki w zakresie przeciwdziałania narkomanii wśród mieszkańców gminy oraz rozwiązywania problemów wynikających z zażywania narkotyków.

Zadania realizowane w ramach programu:

1. Zwiększenie poziomu wiedzy na temat negatywnych konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych oraz podkreślenie znaczenia działań profilaktycznych.
2. Zwiększenie zasobów profesjonalnie przygotowanych osób realizujących działalność profilaktyczną.
3. Współpraca i wspomaganie różnego rodzaju instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii.
4. Udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej.
5. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwość zapobiegania zjawisku.
6. Szkolenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii, zwiększenie liczby kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych.

W ramach Programu gmina Sępólno Krajeńskie realizowała następujące zadania:

- ✚ Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu poprzez zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od

alkoholu oraz osób współuzależnionych. NZOZ „JANTAR” Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Sępólnie Krajeńskim zgodnie z umową nr OPS.421.19.2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku realizował w/w usługę. Z usług terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych w 2018 roku skorzystało **141** pacjentów, z czego:

kobiety uzależnione od alkoholu- 24,

mężczyźni uzależnieni od alkoholu- 91,

kobiety współuzależnione- 25,

mężczyźni współuzależnieni od alkoholu- 1.

Dla w/w liczby pacjentów przeprowadzono w tym okresie łącznie **1811** sesji.

- ✚ Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez udział w zajęciach socjoterapeutycznych w świetlicy terapeutycznej oraz obozie terapeutycznym. Działania koncentrują się m.in. wokół: zapewnienia opieki dzieciom przebywającym „na ulicy”, wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych, w rodzinach z problemem alkoholowym oraz w środowiskach niekorzystnych dla ich rozwoju, udzielania wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom, pokazywania jak można atrakcyjnie, twórczo i bezpiecznie spędzić czas wolny, zapewnienia pomocy w nauce.

W 2018 roku do Świetlicy Terapeutycznej zostało zapisanych **75** dzieci, które otrzymały pomoc i wsparcie brały udział w zajęciach socjoterapeutycznych oraz zajęciach opiekuńczych opartych na różnorodnych metodach pracy z dziećmi m.in. zajęciach kulinarnych, grach i zabawach ruchowych, planszowych, psychologicznych, zajęciach plastycznych, artterapii, zajęciach teatralnych, relaksacyjnych, zajęciach z pogotowia naukowego. Ponadto w ramach pracy Świetlicy Terapeutycznej w 2018 roku odbyły się indywidualne spotkania z rodzicami, podczas których przeprowadzano rozmowy z rodzicami na temat wzmacniania kompetencji rodziców w obszarach obserwacji i analizy dziecka, poprawy jakości relacji między dzieckiem a rodzicami, wzmacniania pożądanых zachowań, radzenie sobie z niewłaściwym zachowaniem dziecka, bezradnością oraz przeciwdziałanie problemom w sytuacji wysokiego ryzyka.

- ✚ Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności pomoc w zakresie ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez pracę specjalistów w PIK, organizowanie cyklicznych szkoleń i konferencji dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz osób zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wizyty pracowników socjalnych z funkcjonariuszami Policji w środowiskach gdzie wdrożono procedurę „Niebieskiej Karty”, dofinansowanie wspólnej realizacji w finansowaniu zadania o nazwie Kujawsko-Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie zgodnie z porozumieniem.

- ✚ Działalność Gminnej Komisji Do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim poprzez przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu, praca w ramach zespołów motywujących, przygotowywanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym, opiniowanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W/w Komisja w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku odbyła 13 protokółowanych posiedzeń, na których omawiano sprawy dot. zakresu działań Gminnej Komisji. W sprawozdawczym okresie wpłynęły **34** wnioski o wszczęcie postępowania celem skierowania osób na leczenie odwykowe w tym:

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim skierowała 9 wniosków,
Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim skierował 16 wniosków,
Osoby indywidualne złożyły 7 wniosków,
Kurator Zawodowy złożył 2 wnioski

Zespoły realizujące zadania dotyczące motywacji osób uzależnionych od alkoholu odbyły w 2018 roku **10** spotkań, na które wysłano **105** wezwań.

W 2018 roku Komisja skierowała 19 wniosków do Sądu o zastosowanie leczenia przymusowego, które aktualnie są w toku.

Komisja w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku zaopiniowała 7 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- ✓ do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo- 2 wniosków,
- ✓ od 4,5% do 18% zawartości alkoholu- 3 wnioski,
- ✓ pow. 18% zawartości alkoholu- 2 wnioski.

Wszystkie z w/w wniosków zostały rozpatrzone pozytywnie.

- ✚ Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych poprzez wsparcie programów profilaktycznych szkół z tereny gminy Sępólno Krajeńskie, organizacja turniejów sportowych (Pluszowy Miś, Turniej piłkarski „Dzikich drużyn”, Turniej piłki siatkowej), wspomaganie działań prewencyjnych KPP w Sępólnie Krajeńskim, promocja życia w trzeźwości, podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenia dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

VI TURNIEJ PLUSZOWEGO MISIA

W 2018 roku po raz VI zorganizowano turniej „Pluszowego Misia” dla najmłodszych miłośników sportu czyli uczniów klas I-III szkół podstawowych z terenu gminy Sępólno

Krajeńskie. Do rozgrywek przystąpiło 160 uczniów. W trakcie turnieju panowała niesamowita atmosfera, a zawodnicy dopingowani byli przez licznie zabraną na trybunach publiczność. Wszyscy uczestnicy turnieju otrzymali pamiątkowe pluszowe misie oraz słodki poczęstunek, a pierwsze miejsca na podium również medale. Ponadto zwycięzca klasyfikacji generalnej otrzymał ogromnego pluszowego misia.

Zawody, jak co roku, były doskonałą okazją do wpojenia dzieciom wielu pozytywnych wartości płynących ze zdrowej rywalizacji sportowej. Jednocześnie była to możliwość pokazania alternatywnej formy spędzania czasu wolnego w czasach wszechobecnej technologii.

X TURNIEJ PIŁKARSKI „DZIKICH DRUŻYN”

W 2018 roku po raz X rozegrano Turniej Piłkarski „Dzikich Drużyn” o puchar Burmistrza Sępólna Krajeńskiego pod hasłem: *„Jestem szczęśliwy bo wolny od uzależnień”*. W rozgrywkach udział wzięło 11 drużyn tj. 5 drużyn dziewcząt oraz 6 drużyn chłopców-łącznie 88 zawodników. Rozgrywkom jak co roku towarzyszyło mnóstwo pozytywnych emocji, sportowej- zdrowej rywalizacji oraz świetnej zabawy. Wszyscy uczestnicy turnieju otrzymali atrakcyjne nagrody rzeczowe oraz dyplomy ponadto drużyny, które zajęły miejsca I-III otrzymały puchary oraz medale.

VII TURNIEJ PIŁKI SIATKOWEJ

Po raz VII odbył się Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Burmistrza Sępólna Krajeńskiego dla uczniów klas VII, VIII szkół podstawowych oraz III gimnazjum z terenu gminy Sępólno Krajeńskie. 30 października 2018 roku na hali sportowo- widowiskowej Centrum Sportu i Rekreacji w Sępólnie Krajeńskim wystartowało 7 drużyn, łącznie 56 zawodników. Spotkania dostarczały wiele ciekawych akcji oraz godnych podziwu siatkarskich wymian. Zawodnicy wykazywali ogromne zaangażowanie, dlatego turniej odbył się na bardzo dobrym, wyrównanym poziomie oraz w duchu rywalizacji fair-play. Wszyscy uczestnicy turnieju otrzymali puchary, medale, dyplomy oraz atrakcyjne nagrody rzeczowe.

WARSZTATY „DZIECI Z PROBLEMEM FAS - DZIECI Z PŁODOWYM ZESPOŁEM ALKOHOLOWYM”

W czerwcu 2018 roku zorganizowano szkolenie dla wychowawców oraz rodziców dzieci Żłobka i Klubu Dziecięcego w Centrum Małego Dziecka i Rodziny w Sępólnie Krajeńskim pn. „Dzieci z problemem FAS- dzieci z płodowym zespołem alkoholowym”. Warsztaty zwiększyły wiedzę uczestników nt. czym jest FAS, przyczyny, objawy, deficyty anatomiczne i psychologiczne, jak alkohol wpływa na mózg dziecka, diagnozowanie, konsekwencje choroby, leczenie. Zajęcia prowadzone były z wykorzystaniem różnych form przekazu m.in. wykład, prezentacja multimedialna, film. Każdy z uczestników otrzymał materiały szkoleniowe. W zajęciach udział wzięło 18 wychowawców oraz 39 rodziców.

FERIE ZIMOWE „KSIĄŻKOLOTEM PO ZIMOWĄ PRZYGODĘ” W BIBLIOTECE PUBLICZNEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM

W okresie ferii zimowych w Bibliotece Publicznej w Sępólnie Krajeńskim zorganizowano cykl zajęć edukacyjno- wychowawczych dla 25 dzieci z terenu gminy Sępólno Krajeńskie. Podczas organizacji czasu wolnego dzieci 25 osobowa grupa spędziła ferie w sposób zdrowy, racjonalny i uczestniczyła w zajęciach o charakterze poznawczym, wychowawczym oraz profilaktycznym. Dzieci podczas zajęć dowiedziały się o szkodliwości spożywania alkoholu oraz o reagowaniu w sytuacji kontaktu ze środkami odurzającymi jednocześnie nauczyły się zachowań asertywnych.

FERIE ZIMOWE „ZIMOWA WARSZTATOMANIA” W CENTRUM KULTURY I SZTUKI W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM

Podczas „Zimowej Warsztatomanii” 25 dzieci uczestniczyło w warsztatach artystycznego szycia, warsztatach ceramicznych, bębniarskich, rytmiczno- ruchowych oraz plastycznych. Zajęcia miały na celu organizację czasu wolnego dzieciom w sposób alternatywny.

ZAJĘCIA PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE W SZKOŁACH NA TERENIE GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE

W 2018 roku zrealizowano szereg programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu, środków odurzających, dopalaczy. Wśród realizowanych działań nie pominięto tematyki przemocy oraz cyberprzemocy. Programy realizowane były w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Celem realizacji działań wśród uczniów było kształtowanie prozdrowotnych nawyków, aktywnego stylu życia oraz alternatywnego sposobu spędzania czasu wolnego, podniesienie poziomu wiedzy nt. szkodliwości spożywania alkoholu, narkotyków, dopalaczy, tytoniu.

Programy profilaktyczne realizowano pn.:

- ✓ Biwak profilaktyczny- Zespół Szkół nr 2 w Sępólnie Krajeńskim,
- ✓ „Kształcić duszę cnotami, umysł naukami, a ciało sportem”- Liceum Ogólnokształcące w Sępólnie Krajeńskim,
- ✓ „Zawsze Bezpieczny”- Szkoła Podstawowa nr 1 w Sępólnie Krajeńskim,
- ✓ „Mam zdrowe serce i czyste ręce- agresji i uzależnieniom stop!”- Szkoła Podstawowa w Zalesiu,
- ✓ „Dzień Aktywności Szkolnej” Szkoła Podstawowa w Wiśniewie,
- ✓ „Trójka bez przemocy”- Szkoła Podstawowa nr 3 w Sępólnie Krajeńskim,
- ✓ „Uzależnień unikaj- jak używasz, to przegrywasz!”- Szkoła Podstawowa w Zalesiu.

PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII**Działalność Punktu Konsultacyjno- Profilaktycznego ds. Przeciwdziałania Narkomanii**

Punkt Konsultacyjno Profilaktyczny ds. Przeciwdziałania Narkomanii działał od stycznia do grudnia 2018 roku. Punkt Konsultacyjno-Profilaktyczny działał dwa razy

w tygodniu po dwie godziny, przeprowadzono **208** godzin dyżurów, o funkcjonowaniu Punktu powiadomione zostały wszystkie szkoły na terenie gminy Sępólno. W trakcie spotkań pedagogów i w trakcie szkoleń wręczano uczniom foldery dotyczące przeciwdziałania narkomanii, informujące o godzinach dyżurów i zasadach funkcjonowania Punktu. Każda osoba mająca jakikolwiek problem z narkotykami czy dopalaczami i chcąca kontaktu z terapeutą miała go zapewniony. W Punkcie Konsultacyjno-Profilaktycznym uzyskały pomoc osoby mające problemy z narkotykami i dopalaczami. Rodzice, opiekunowie prawni poprzez kontakt bezpośredni oraz telefoniczny na bieżąco korzystali z informacji, porad, wskazówek dotyczących dalszego postępowania z osobami eksperymentującymi z narkotykami i dopalaczami. Przeprowadzono szkolenia dla młodzieży, rodziców, które zwiększyły wiedzę i świadomość niebezpieczeństwa kontaktu z narkotykami i dopalaczami. W punkcie dostępne były bezpłatne testy które wydawane były opiekunom oraz rodzicom po konsultacjach w punkcie, by wykluczyć lub potwierdzić obecność narkotyku w moczu. Realizacja zadania pozwoliła mieszkańcom Gminy Sępólno Krajeńskie na bezpłatne korzystanie w ciągu 12 miesięcy z usług specjalisty terapii uzależnień- w każdej sytuacji związanej z narkotykami, dopalaczami i stanami zagrożenia bezpieczeństwa. Rezultaty trwałe, to wiedza i dostęp w każdej sytuacji do profesjonalnej pomocy profilaktyczno - terapeutycznej oraz statystyki policyjne i statystyki incydentów dotyczących narkotyków i dopalaczy w szkołach na naszym terenie – rodzaj pomiaru, to rozmowy i obserwacje realizowane przez pedagogów szkół oraz dane z policji. Jednym z trwałych i bardzo ważnych elementów zadania publicznego jest systematyczność działania Punktu, którą proponuje się mieszkańcom gminy Sępólno Krajeńskie od wielu lat. Utrwalenia informacji o działalności Punktu, uczestniczenie w działaniach profilaktycznych, kampaniach, a także stała informacja i wiedza o dostępie do specjalisty terapii uzależnień zagwarantowała mieszkańcom naszej gminy poczucie bezpieczeństwa.

6. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

Zgodnie z art. 3 ust. 1 w/w ustawy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

W programie skupiono się przede wszystkim na zadaniach gminy Sępólno Krajeńskie w zakresie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. To z myślą o rodzinie ustawodawca postanowił zastąpić dotychczasowy prymat prorodzinnych form opieki, pracą z rodziną w jej środowisku lokalnym, w jej miejscu zamieszkania.

W gminie Sępólno Krajeńskie realizowany był Gminny Program Wspierania Rodziny w Sępólnie Krajeński na lata 2016-2018 przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim Nr XIV/113/2015 z dnia 25 listopada 2015 roku.

Cele Programu Wspierania Rodziny w gminie Sępólno Krajeńskie:**Cel główny**

Stworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu przez służby pomocowe.

Cele szczegółowe

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin.
2. Zapewnienie rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
3. Szeroka współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.
4. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej poprzez wprowadzenie w rodzinę asystenta rodziny.
5. Wzrost społecznej świadomości roli rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania człowieka.
6. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych i monitorowanie środowisk rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.
7. Szkolenia i podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadry pomocy społecznej.

6.1. Wdrażanie modelowych rozwiązań pracy z rodziną wieloproblemową

Rozwój pracy socjalno – terapeutycznej i socjalno – wychowawczej z rodzinami, które są zagrożone w pełnieniu swoich funkcji to zadania realizowane zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne. Praca **asystenta rodziny** odbywa się w miejscu zamieszkania tych rodzin i poza nim, przy aktywnym współdziałaniu podmiotów wspierających rodzinę. Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy. Mówiąc o funkcji asystenta rodziny można wyodrębnić - funkcję wsparcia psychiczno - emocjonalnego, opiekuńcza, doradcza, diagnostyczno - monitorująca, mediacyjną, wychowawczą, motywująco - aktywizującą oraz koordynacji działań skierowanych na rodzinę. **Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną.** Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny prowadzona średnio przez 2-3 lata. W przypadku braku współpracy rodziny w realizacji planu pracy możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym

zakończeniu pracy asystenta. Najważniejszymi problemami w pracy asystenta jest oprócz braku współpracy ze strony rodziny są:

- ✚ brak mieszkań jako czynnik uniemożliwiający prawidłową pracę z rodziną (rodziny wielopokoleniowe, wieloproblemowe, rodziny, w których mieszka sprawca przemocy ze swoją rodziną),
- ✚ konieczność uzyskiwania zgody na asystenturę przez rodzinę (gdy nie ma postanowienia sądu rodzinnego ustanawiającego asystenta dla danej rodziny),
- ✚ roszczeniowe postawy klientów (obarczanie asystenta odpowiedzialnością za niepowodzenia we wszystkich sferach życia rodziny),
- ✚ brak poczucia bezpieczeństwa w pracy asystenta (agresja członków rodziny, choroby psychiczne) itp.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekraczać **15**. Działaniami asystenta rodziny w roku 2018 objętych zostało **35 rodzin** w tym, w tych rodzinach **73 dzieci**.

Tabela 6: liczba rodzin objętych współpracą z asystentem rodziny w 2018 roku

	2018
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	35
Liczba rodzin, z którymi asystenci rodziny zakończyli współpracę	14
Liczba rodzin, w których asystent rodziny został przyznany postanowieniem sądu	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Sępólno Krajeńskie

W roku 2018 **4 dzieci** zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej. Gmina Sępólno Krajeńskie zobowiązana była partycypować w kosztach związanych z pobytem **26 dzieci** w szeroko rozumianej pieczy zastępczej.

Na realizację powyższego zadania w 2018 roku wydatkowano kwotę w wysokości **231.142,03zł**.

Gmina Sępólno Krajeńskie wystąpiła o dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w ramach realizacji „**Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018**” podpisując umowę nr 20/2018 z dnia 23.10.2018 na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

Na realizację tego zadania otrzymano środki finansowe w wysokości **69.476,00zł**, tj. dotacja celowa w kwocie **48.865,00zł**, środki z Funduszu Pracy - **19.611,00zł**.

7. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2017-2020

Do zadań własnych gminy, o których mówi ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Realizacja powyższych zadań w gminie Sępólno Krajeńskie prowadzona była w oparciu o Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, którego głównym celem było zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc jak również ochrona ofiar przemocy.

Program został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim Nr XXVI/199/2016 z dnia 30 listopada 2016 roku.

Cele Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Sępólno Krajeńskie:

Cel główny:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Sępólno Krajeńskie poprzez tworzenie profesjonalnego i jednolitego systemu wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy w rodzinie

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Zwiększenie pomocy i ochrony wobec osób doznających przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób, które są podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie.
4. Rozszerzenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Sępólno Krajeńskie:Działania:

1. *Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy Sępólno Krajeńskie – realizacja 2019 rok.*
2. *Podniesienie poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, zmiana mentalności i uwrażliwienie mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie na problematykę przemocy.*
 - a) Liczba ulotek i plakatów – **300 sztuk** (ulotki i plakaty zostały przekazane do Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim, Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim, placówek ochrony zdrowia działających na terenie gminy Sępólno Krajeńskie, szkół i przedszkoli na terenie gminy Sępólno Krajeńskie, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim
 - b) wsparcie PIK - najczęściej zgłaszane problemy to: konflikty w relacjach rodzinnych, trudności z adaptacją środowiskową, wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców, trudności funkcjonowania osób obciążonych przemocą, praca ze sprawcami przemocy, problemy w funkcjonowaniu emocjonalnym (również po przeżyciach traumatycznych), próby samobójcze, sprawy spadkowe.
3. *Prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie ze stresem i agresją, rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.*
 - a) Zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych poprzez wsparcie programów profilaktycznych szkół z tereny gminy Sępólno Krajeńskie, organizacja turniejów sportowych. Łącznie w działaniach wzięło udział około 1500 dzieci i młodzieży.
 - b) W szkołach na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie odbyły się spotkania ze specjalistami w zakresie profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa poruszania się po drogach, zachowania ostrożności w kontaktach z osobami dorosłymi, promowanie życia w trzeźwości.
4. *Prowadzenie edukacji w celu wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców.*

Pracownicy socjalni pracę socjalną prowadzoną poprzez diagnozę, wsparcie, edukację, poradnictwo w obszarze opieki i wychowania dzieci, w tym pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi. Udzielają również pomocy w rozwiązywaniu i łagodzeniu konfliktów rodzinnych, wsparciu dla osób doznających przemocy, udzielają informacji o poradnictwie specjalistycznym i motywowaną

do skorzystania z grup pomocowych. W przypadku sytuacji kryzysowej w rodzinie pomagają w uzyskaniu miejsca w placówce interwencji kryzysowej.

Cel szczegółowy nr 2: Zwiększenie pomocy i ochrony wobec osób doznających przemocy w rodzinie

Działania:

1. Udzielanie pomocy i wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart –A” – **70 łącznie** –(Policja – 59, Ośrodek Pomocy Społecznej – 9, Oświata – 2, Ochrona zdrowia – 0); liczba rodzin, gdzie została wszczęta procedura „Niebieska Karta” – **47**. Liczba osób, objętych pomocą grup roboczych w związku z przemocą w rodzinie – **234**.

- W 2018 roku w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi nie została umieszczona żadna rodzina.
- W wyniku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie 2 dzieci zostało umieszczonych u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

2. Wspieranie i rozwijanie podmiotów, które udzielają pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

- W 2018 roku odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego i 102 spotkania grup roboczych.
- Liczba zakończonych procedur w ramach „Niebieskiej Karty” w związku z:
 - ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniu o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie – **22 „Niebieskie Karty”**,
 - rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania działań, dalszym braku zasadności podejmowania działań – **20 „Niebieskich Kart”**,

3. Wizyty pracowników socjalnych i dzielnicowych w ramach monitoringu rodzin, gdzie występuje przemoc.

- Liczba wizyt, gdzie wszczęto procedurę „Niebieska Karta” w 2018 roku pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy policji w rodzinach dotkniętych przemocą w rodzinie – **21 wizyt**. Łącznie monitoringiem objęto **13 środowisk** (niektóre środowiska były monitorowane kilkakrotnie).

4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.

1. Rozpowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy .

- Liczba ulotek i plakatów – **300 sztuk** (przekazane do: Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim, Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim, placówek ochrony zdrowia działających na terenie gminy Sępólno Krajeńskie, szkół i przedszkoli na

terenie gminy Sępólno Krajeńskie, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim).

- W 2018 roku ukazało się jedno ogłoszenie w prasie lokalnie dotyczące Punktu Interwencji Kryzysowej, którzy działa przy Ośrodku Pomocy w Rodzinie oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.

Cel szczegółowy nr 3: Zwieszenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób, które są podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie

Działania:

1. *Oddziaływanie psychologiczne i terapeutyczne na osoby stosujące przemoc.*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą Więcborku realizował w 2018 roku programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu sępoleńskiego w roku 2017 wytypowały łącznie 51 osób, które mogłyby wsiąść udział w programie. W roku 2018 tylko zaledwie 10 osób wyraziło chęć uczestnictwa w powyższym programie. Faktycznie realizowało program 6 osób, a zakończyło 4 osoby. Z terenu gminy Sępólno Krajeńskie nie było żadnego uczestnika.

2. *Rozpowszechnianie informacji na temat konsekwencjach stosowania przemocy.* Informacje znajdują się na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej.

Cel szczegółowy nr 4: Rozszerzenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działania:

1. *Organizacja profesjonalnych szkoleń, podnoszenie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla osób na co dzień zajmujących się tą problematyką, w szczególności (nauczycieli, pedagogów szkolnych, funkcjonariuszy policji, pracowników socjalnych, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych itd.).*
 - Dnia 12-13 marca 2018 roku odbyło się szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, członków grup roboczych oraz osób zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w którym udział wzięło 29 osób.

7.1. Zespół Interdyscyplinarny

Burmistrz Sępólna Krajeńskiego realizując ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku na mocy Uchwały nr XXXIX/290/13 Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim z dnia 28 listopada 2013r. określił tryb i sposób powoływania i odwoływana członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

